

Η ομιλία της Ελένης Σταματάκη Βουλευτής Α' Πειραιά και Νήσων στη συζήτηση που έγινε στην Ολομέλεια της Βουλής για το Νομοσχέδιο για την Κοινωνική και Αλληλέγγυα Οικονομία. Το νομοσχέδιο που συζητάμε και θα γίνει νόμος είναι η αρχή για μεγαλύτερη συμμετοχή των πολιτών στην παραγωγή και την οικονομία.

Η Κοινωνική και Αλληλέγγυα Οικονομία (Κ.ΑΛ.Ο.) αποτελεί ένα τρίτο τομέα οικονομίας, παράλληλο με το δημόσιο και τον ιδιωτικό.

Περιλαμβάνει οργανισμούς όπως οι επαγγελματικοί, αγροτικοί και δασικοί συνεταιρισμοί, οι μη κερδοσκοπικές οργανώσεις και οι κοινωνικές επιχειρήσεις.

Εξαιτίας των στρεβλών πολιτικών που επικράτησαν τη δεκαετία του '90, οι οποίες προσέγγιζαν αυτές τις δομές ως συμπληρώματα του κράτους ή της αγοράς, ο τομέας αυτός ήταν παρεξηγημένος στην Ελλάδα.

Στα χρόνια της κρίσης όμως, με την ένταξη της αλληλεγγύης στην καθημερινή πολιτική πρακτική, σε συνδυασμό με τα δεκάδες νέα συνεταιριστικά εγχειρήματα, έχει επανέλθει δυναμικά η ανάγκη διαμόρφωσης ενός τρίτου τομέα οικονομίας, σε ένα νέο πλαίσιο οικονομικών δραστηριοτήτων, που θα στηρίζεται σε δημοκρατικές, ισότιμες, αλληλέγγυες, συνεργατικές, οικολογικές σχέσεις παραγωγής, διανομής, κατανάλωσης και επανεπένδυσης.

Αυτός είναι ο τομέας της Κοινωνικής και Αλληλέγγυας Οικονομίας και οφείλουμε να διαμορφώσουμε το νομικό πλαίσιο που θα εξυπηρετήσει την ανάπτυξή του και θα υποστηρίξει ενεργά την υλοποίησή του.

Στη Γαλλία, την Ισπανία, την Ιταλία, τις ΗΠΑ, τη Λατινική Αμερική και τον Καναδά λειτουργούν χιλιάδες επιχειρήσεις τέτοιου είδους, οι οποίες συνεισφέρουν σε κάποιες από αυτές τις χώρες περί το 10% του ΑΕΠ.

Στην Ελλάδα το αντίστοιχο ποσοστό δεν ξεπερνά το 1%. Υπάρχουν τεράστια περιθώρια ανάπτυξης αυτού του τομέα οικονομίας. Υπάρχει εμπειρία από τις αλληλέγγυες δομές, που ήρθαν να απαντήσουν στην επιδείνωση των συνθηκών διαβίωσης. Υπάρχει και εμπειρία από τις πρωτοβουλίες των συνεταιριστικών εγχειρημάτων που αναπτύχθηκαν, με σκοπό συνήθως το βιοπορισμό ή την ανάκτηση χαμένων θέσεων εργασίας, όπως τα εγχειρήματα εργαζομένων της BIOME και της ΕΦΣΥΝ.

Στον Πειραιά, αλληλέγγυες δράσεις αναπτύχθηκαν από τα πρώτα χρόνια της κρίσης στην υγεία, την εκπαίδευση και την τροφή, σε μια προσπάθεια να καλυφθούν βασικές ανάγκες επιβίωσης των άνεργων, άπορων, άστεγων και θυμάτων της ανθρωπιστικής κρίσης.

Από το 2012, αναπτύχθηκε το κίνημα διάθεσης προϊόντων «Χωρίς Μεσάζοντες», οι δράσεις του οποίου προσεγγίζουν αφενός ένα πολύ μεγάλο μέρος της κοινωνίας, δίνοντάς του τη δυνατότητα να βρει φθηνότερα και ποιοτικά προϊόντα, και αφετέρου ένα μέρος των παραγωγών που αδυνατούσαν να έχουν πρόσβαση στις αγορές. Αυτή η δράση πρέπει να στηριχθεί και να έχει νόμιμη και νομική κάλυψη.

Η Κοινωνική και Αλληλέγγυα Οικονομία αποτελεί έναν ισχυρό παράγοντα οικονομικής οργάνωσης αλλά και διεκδίκησης για να δημιουργηθούν δομές παραγωγής προϊόντων ή παροχής υπηρεσιών, προσβάσιμες σε όλους τους πολίτες, ανεξαρτήτως οικονομικής κατάστασης, εθνικότητας, θρησκείας ή φύλου, προτάσσοντας εναλλακτικά μοντέλα παραγωγής και κατανάλωσης, στα οποία, συμμετέχουν χωρίς διακρίσεις όλοι οι πολίτες και οι κάτοικοι της χώρας και προωθώντας τις συμμετοχικές και δημοκρατικές διαδικασίες στις οικονομικές και κοινωνικές σχέσεις.

Ο νόμος αυτός φέρνει κάποιες πολύ σημαντικές τομές, πέρα από το ότι ενδυναμώνει το ρόλο της ΚΑΛΟ ως έναν τομέα οικονομίας, παράλληλο και ανταγωνιστικό προς τον καπιταλιστικό τρόπο παραγωγής και κατανάλωσης.

Οι Κοινωνικές Επιχειρήσεις αποτελούν ήδη και χώρους ένταξης στην κοινωνική και οικονομική ζωή, για ευάλωτες ομάδες του πληθυσμού, δηλαδή για άτομα με ψυχοκοινωνικά προβλήματα, ΑμΕΑ, φυλακισμένους / αποφυλακισμένους και ανήλικους παραβάτες.

Η τομή που φέρνει ο νόμος είναι ότι πλέον δίνεται η δυνατότητα σε ειδικές ομάδες, στα θύματα ενδοοικογενειακής βίας, τους μακροχρόνια ανέργους άνω των 50, τους πρόσφυγες και αιτούντες άσυλο, τους Ρομά με συλλογικό τρόπο να καλύψουν την ανάγκη τους για εργασία και μόρφωση.

Πρόσφατα έγινε και υπό την αιγίδα του Υπουργείου Δικαιοσύνης έκθεση με έργα έγκλειστων στις φυλακές και είδαμε πως μέσα από τη δουλειά που γίνεται στα εργαστήρια των φυλακών, αποκτούν ειδικευση άνθρωποι που θα μπορούν βγαίνοντας να την αξιοποιήσουν και αν υπάρχουν κίνητρα και βοήθεια να συνεταιριστούν, να έχουν μικρή επιχορήγηση για να αποκτήσουν με αυτόν τον τρόπο πρόσβαση στην αγορά εργασίας. Αυτό το νομοσχέδιο δίνει αυτή τη δυνατότητα.

Επίσης, το νέο νομικό πρόσωπο του συνεταιρισμού εργαζομένων, επεκτείνει την έννοια της κοινωνικής, συνεταιριστικής επιχείρησής, παρέχοντας ένα εργαλείο σε εργαζομένους πτωχευμένων επιχειρήσεων, σε πολύ μικρές ή ατομικές επιχειρήσεις που οδηγούνται σε κλείσιμο αλλά και σε νέους και νέες που δε θέλουν ή δεν μπορούν να ενταχθούν σε αυτή την απορυθμισμένη αγορά εργασίας, για να δημιουργήσουν, να εργαστούν και να βιοποριστούν, στη χώρα που ζουν, χωρίς να χρειάζεται να επιδείξουν μια δραστηριότητα κοινωνική ή περιβαλλοντική την οποία δεν ασκούν, όπως συνέβαινε έως τώρα.

Τέλος αυτό το νομοσχέδιο εισάγει υποστηρικτικά μέτρα για τους φορείς Κοινωνικής και Αλληλέγγυας Οικονομίας.

Η σύσταση του Ταμείου Κοινωνικής οικονομίας, θα στηρίξει όλους τους φορείς Κοινωνική Οικονομίας που αναπτύσσουν παραγωγικές δραστηριότητες και δεν έχουν πρόσβαση στο τραπεζικό σύστημα.

Είναι μια πολύ σημαντική στιγμή για τη χώρα μας, που μας την επιβάλει η πραγματικότητα, που συντίθεται από τη μία από μια ασφυκτική οικονομική κατάσταση και ένα πλαίσιο εργασιακό δικαιωμάτων που καθημερινά περιορίζεται και καταπατείται και από την άλλη από μια κοινωνία που επανεφευρίσκει τη συλλογική ζωή.

Η ανάπτυξη ενός πλαισίου που θα παρέχει ένα σταθερό οικονομικό περιβάλλον για τις

κοινωνικές συνεργατικές επιχειρήσεις είναι μια ευκαιρία για τους εργαζομένους, τη δημοκρατία, τη ίδια την εργασία και την οικονομία της χώρας.